

158. מתוך עדות על מחנה ההשמדה אושוויץ במשפט נירנברג:

מ[ר] דובוס (Dubost): מה ידוע לך על משלוח יהודים שהגיע מרומנוויל (Romainville) ביום בואך?

ואיאן־קוטורייה (Vaillant-Couturier): כשיצאנו מרומנוויל נשאר שם היהודיות שהיו יחד עםנו. הן נשלחו לדראנסי (Drancy) ולבסוף לאושוויץ (Auschwitz). שם פגשנו אותן כעבור שלושה שבועות לאחר בואנו. מ־1,200 הגיעו רק 125 למחנה. השאר נשלחו ישר לתאי הגזים. מבין 125 אף אחת לא הוציאה חודש ימים במחנה.

המשלוחים סודרו כך, שלאחר בואנו, כשהגיע משלוח יהודים, נערכה סלקציה. ראשונים הועלו למשאיות זקנים וזקנות, אחריהם אמהות עם ילדיהן, חולים ואנשים שנראו חלשים, הוצאו מן הכלל נשים צעירות ונערות, וכן גברים צעירים שנשלחו למחנה הגברים.

ממשלוח בן 1,000 – 1,500 איש נותרו בדרך כלל 250 איש, שנשלחו למחנה, ומספר כזה היה המכסימום. השאר נשלחו ישר לתאי הגזים.

בשעת הסלקציה נבחרו נשים צעירות ובריאות בנות עשרים עד שלושים שנה, שנשלחו לבלוק הניסויים. נערות ונשים מבוגרות יותר או אלה שלא נבחרו למטרה זו, הועברו למחנה, ושם – כמו שעשו לנו – גולחו וקועקעו. באביב 1944 היה בלוק מיוחד המיועד לתאומים. היה זה כשהחלו להגיע משלוחים גדולים של יהודי הונגריה, שהיו בס"ה כ־700,000. ד"ר מנגלה (Mengele) שביצע את הניסויים, אסף מהמשלוח ילדים תאומים או סתם תאומים, ללא הבדל גיל, אם רק היו יחדיו. בבלוק זה ישנו ביחד על הרצפה מבוגרים וקטינים. איני יודעת מה קרה להם, פרט לזאת שנלקח מהם דם לבדיקות ובוצעו בהם מדידות.

מ' דובוס: הראית כמו עיניך סלקציות בשעת בוא המשלוחים? ואיאן־קוטורייה: כן. כשעברתי בבלוק־התופרות בשנת 1944 עמד בלוק מגוריני מול המקום בו נעצרו הרכבות. השיטות שוכללו, ותחת עריכת הסלקציות במקום שנעצרו הרכבות, הובילו פסיר־רכבת צדדיים את הקרונות כמעט עד לתאי הגזים.

הרכבת חנתה אפוא כ־100 מטר מתאי הגזים. זה היה מול הבלוק שלנו, ושתי שורות של גדרות תיל הפרידו בינינו. כך יכולנו לראות את פתיחת הקרונות והחיילים המוציאים את הגברים, הנשים והילדים. היינו עדות

למחוזות מזעזעים, כשהופרדו בני־זוג זקנים, אמהות נאלצו לעזוב את בנותיהן כשנשלחו למחנה, בשעה שהנשים והילדים הובלו אל תאי הגזים. איש מן הבאים לא ידע את הצפוי לו. היו רק נבוכים מההפרדה, אבל לא ידעו שהם הולכים לקראת המוות.

כדי להנעים את בואם—היה זה ביוני־יולי 1944—תזמורת מורכבת מאסירות, כולן נערות צעירות ויפות, לבושות חולצות לבנות וחצאיות כחולות, ניגנה בשעת בוא הרכבות מנגינות עליונות מתוך "האלמנה העלזיה", בארקארולה מ"סיפורי הפמאן" וכדומה. לאנשים נאמר, כי באו למחנה עבודה, והיות ולא נכנסו למחנה ולנגד עיניהם היתה רק רחבת הרכבת מעוטרת הפרחים, בה ניגנה התזמורת, לא יכלו, כמובן, להעלות על דעתם מה צפוי להם. אלה שנועדו לתאי הגזים, כלומר, הזקנים והאמהות עם ילדיהן, הובלו לבניין מלבינים אדומות.

מ' דובוס: האם לא קיבלו מספרים סידוריים?

ואיאן־קוטורייה: לא, אפילו לא ספרו אותם.

דובוס: ואותך קיעקעו?

ואיאן־קוטורייה: כן.

(העדה מראה את זרועה)

אנשים אלה נלקחו לבניין מלבינים אדומות עם הכתובת Bad [בית־מרחץ], שם נצטוו להתפשט, קיבלו מגבות ואחר־כך הובלו לאולם שיש בו מקלחת. מאוחר יותר, כשהגיעו משלוחים גדולים יותר, לא הספיק הזמן להתפשט: בגדיהם נקרעו מעליהם באכזריות. יודעת אני את הפרטים האלה מיהודייה צעירה מצרפת, שהתגוררה עם הוריה ב"כיכר הרפובליקה".

מ' דובוס: בפריס?

ואיאן־קוטורייה: בפריס. קראו לה "מארי הקטנה" והיא היתה היחידה שנשארה בחיים ממשפחה בת תשע נפשות. אמה ושבעת אחיה הומתו מיד עם בואם. כשפגשתי עבדה בהפשטת הבגדים מהעוללים לפני שהושלכו לתאי הגזים.

אחרי שהתפשטו נלקחו האנשים לאולם הדומה לחדר־מקלחת ודרך חורים שבתקרה נזרקו מטעני גז. אחד מאנשי הס"ס השקיף מבעד לאשנב על פעולת הגז. אחרי חמש או שבע דקות, כשפעולת הגז נסתיימה, נתן אות לפתיחת הדלת, ואנשים במסיכות—היו אלה אסירים—היו נכנסים לאולם ומוציאים

את הגוויות. הם אמרו לנו, כי האסירים סבלו בוודאי לפני מותם, באשר ידיהם היו כל כך מסובכות ביניהם, עד שקשה היה להפרידן ...

Der Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vor dem Internationalen Militärgerichtshof.
Nürnberg 14. November 1945–1. Oktober 1946, VI, Nürnberg, 1947, pp. 239–242

* מתוך עדותה של הצרפתייה מארי־קלוד ואיאן־קוטורייה, שהיתה אסירה במחנה הריכוז אושוויץ.

** המספר הנכון של יהודי הונגריה שנשלחו לאושוויץ היה כ־430,000.